

**പതിനാലാം കേരള നിയമസഭ
പതിനാലാം സമ്മേളനം**

നക്ഷത്രചിഹ്നമിട്ട
ചോദ്യം നം. 65

30.01.2019 ലെ മറുപടിയ്ക്ക്.

പട്ടികജാതി-പട്ടിക ഗോത്രവർഗ്ഗക്കാരുടെ ഉന്നമനത്തിനായി ആവിഷ്കരിച്ചിട്ടുള്ള പദ്ധതികൾ

<p align="center">ചോദ്യം</p> <p align="center">ശ്രീ. ബി.ഡി, ദേവസ്സി, ശ്രീ. പി.വി. അൻവർ, ശ്രീ. ഒ.ആർ. കേള, ശ്രീ. മുരളി പെരുനെല്ലി:</p>	<p align="center">ഉത്തരം</p> <p align="center">എ. കെ. ബാലൻ</p> <p>പട്ടിക ജാതി - പട്ടിക വർഗ്ഗ പിന്നോക്ക സമുദായ ക്ഷേമവും നിയമവും സാംസ്കാരികവും പാർലമെന്ററികാര്യവും വകുപ്പു മന്ത്രി</p>
<p>(എ) സാമൂഹിക സ്ഥിതിയിൽ പൊതു വിഭാഗവുമായി താരതമ്യപ്പെടുത്തുമ്പോൾ ഏറെ പിന്നിലുള്ള പിന്നിലുള്ള പട്ടികജാതിയിലുൾപ്പെട്ട ദുർബല വിഭാഗക്കാരുടെയും പട്ടിക ഗോത്രവർഗ്ഗക്കാരുടെയും ഉന്നമനത്തിനായി ആവിഷ്കരിച്ചിട്ടുള്ള പദ്ധതികൾ എന്തെല്ലാമാണ്: വിശദമാക്കുമോ;</p>	<p>(എ) പട്ടികജാതി വിഭാഗത്തിൽ ഏറെ പിന്നോക്കം നിൽക്കുന്ന കള്ളാടി,നായാടി,വേടൻ,ചക്രിയൻ/അരുന്ധതിയാർ എന്നീ ദുർബല വിഭാഗങ്ങളുടെ പുരോഗതിക്കായി ദുർബല വിഭാഗ പുനരധിവാസ പദ്ധതി നടപ്പിലാക്കി വരുന്നു.5 സെന്റിൽ കുറയാത്ത ഭൂമി വാങ്ങുന്നതിന് 5,00,000/-രൂപയും ഭവന നിർമ്മാണത്തിന് 6,00,000/-രൂപയും ധനസഹായം അനുവദിക്കുന്നു.കറഞ്ഞത് 25 സെന്റ് കൃഷി ഭൂമി വാങ്ങുന്നതിന് 10,00,000/-രൂപ അനുവദിക്കുന്നു. പഠനമുറി പദ്ധതിയ്ക്ക് 3,00,000/രൂപയും കമ്മ്യൂണിറ്റി പഠന മുറിക്ക് (സ്വന്തമായി കെട്ടിടം ഉള്ള സ്ഥലങ്ങളിൽ) 6,80,000/-രൂപയും അനുവദിക്കുന്നു. കെട്ടിടം ഇല്ലാത്ത സ്ഥലങ്ങളിൽ കമ്മ്യൂണിറ്റി പഠനമുറിക്ക് പ്രൈസ് എസ്റ്റിമേറ്റ് പ്രകാരമുള്ള തുകയും അടിസ്ഥാന സൗകര്യ ആവർത്തന ചെലവുകൾക്കായി 6,80,000/രൂപയും അനുവദിക്കുന്നു. കുടിവെള്ളം, വൈദ്യുതി, മറ്റ് അടിസ്ഥാന സൗകര്യങ്ങൾ, കോളനികളിലെ വീടുകളുടെ നവീകരണം /ബലപ്പെടുത്തൽ എന്നിവയ്ക്ക് പ്രൈസ് എസ്റ്റിമേറ്റ് പ്രകാരമുള്ള തുക അനുവദിക്കുന്നു.കൂടാതെ ടോയ്ലറ്റ് നിർമ്മാണത്തിന് 40,000/-രൂപയും വീട് മെയിന്റനൻസിന് 1,50,000/-രൂപയും അനുവദിക്കുന്നു. തൊഴിൽ പരിശീലനം,സ്വയം തൊഴിൽ സംരംഭം എന്നിവയ്ക്ക് പ്രോജക്ട് റിപ്പോർട്ട് പ്രകാരം ശുപാർശ ചെയ്യുന്ന പ്രകാരമുള്ള തുക അനുവദിക്കുന്നു. ഈ വിഭാഗത്തിലെ പ്രീ-മെട്രിക് വിദ്യാർത്ഥികൾക്ക് പട്ടികവർഗ്ഗ വിദ്യാർത്ഥികൾക്കുള്ള നിരക്കിൽ സ്റ്റൈപ്പൻഡ്യം നൽകിവരുന്നുണ്ട്.</p>

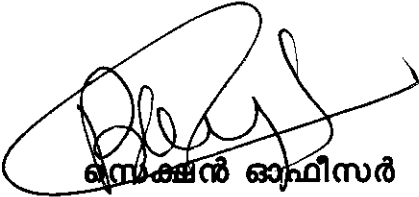
പട്ടികവർഗ്ഗവികസന വകുപ്പ് പട്ടികഗോത്രവർഗ്ഗ വിഭാഗക്കാരുടെ ഉന്നമനത്തിനായി വിദ്യാഭ്യാസം, പാർപ്പിടം, ഭൂമി, തൊഴിൽ, ആരോഗ്യം, അടിസ്ഥാന സൗകര്യ വികസനം എന്നീ മേഖലകൾക്ക് കൂടുതൽ പ്രധാന്യം നൽകിയാണ് പദ്ധതികൾ നടപ്പിലാക്കി വരുന്നത്. പട്ടികവർഗ്ഗ വികസന വകുപ്പിന് കീഴിൽ പ്രവർത്തിക്കുന്ന പ്രീമെട്രിക് പോസ്റ്റ്മെട്രിക് ഹോസ്റ്റലുകളുടെ ഭൗതിക സാഹചര്യങ്ങൾ വർദ്ധിപ്പിച്ച് അന്താരാഷ്ട്ര നിലവാരത്തിൽ ഉയർത്തുന്നതിന് യൂണിസെഫ് നിഷ്കർഷിച്ച മാതൃകയിൽ അടിസ്ഥാന സൗകര്യങ്ങൾ വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതിനുള്ള നടപടി സ്വീകരിച്ചിട്ടുണ്ട്. വിദ്യാർത്ഥികളുടെ കൊഴിഞ്ഞുപോക്ക് തടയുക, ഭാഷാപ്രശ്നം പരിഹരിക്കുക, പട്ടികവർഗ്ഗത്തിൽപ്പെട്ട അഭ്യസ്തവിദ്യർക്ക് ജോലി നൽകുക എന്നീ ലക്ഷ്യങ്ങൾ മുൻനിർത്തി സർക്കാർ/ എയ്ഡഡ് സ്കൂളുകളിൽ മെൻറർ ടീച്ചർമാരെ നിയമിക്കുന്ന പദ്ധതിയാണ് ഗോത്രബന്ധു പദ്ധതി. സ്കൂൾ തലത്തിലുള്ള കൊഴിഞ്ഞുപോക്ക് തടയുന്നതിന് കുട്ടികൾക്ക് വൈകുന്നേരങ്ങളിൽ ലഘുഭക്ഷണത്തോടൊപ്പം പഠന സൗകര്യം ഒരുക്കുന്നതിനായി 2017-18 - വർഷത്തിൽ ഊരുകളിൽ 100 സാമൂഹ്യപഠന മുറികൾ ആരംഭിച്ചു. സംസ്ഥാനത്തെ പട്ടികവർഗ്ഗ വിഭാഗത്തിൽപ്പെട്ട ഭൂരഹിതർക്ക് ഭൂമി നൽകുന്നതിനായി രൂപീകൃതമായ ആദിവാസി പുനരധിവാസ വികസന മിഷന്റെ നേതൃത്വത്തിൽ ഭൂരഹിതരായ പട്ടികവർഗ്ഗക്കാർക്ക് ഭൂമി വിലയ്ക്ക് വാങ്ങി നൽകുന്നതിനായി ലാൻഡ് ബാങ്ക് പദ്ധതി പുതുതായി ആവിഷ്കരിച്ചിട്ടുണ്ട്.

പട്ടികവർഗ്ഗ ശിശുമരണ നിരക്ക് കുറച്ചുകൊണ്ടുവരുന്നതിന് പോഷകാഹാര വിതരണത്തിനായി കുടുംബശ്രീ മുഖേന കമ്മ്യൂണിറ്റി കിച്ചൻ പദ്ധതി നടപ്പിലാക്കി വരുന്നു. അട്ടപ്പാടിയിൽ ഭക്ഷ്യ സുരക്ഷയും ജീവനോപാധിയും ഉറപ്പു വരുത്തുന്നതിനായി 2017-18 സാമ്പത്തിക വർഷം വകുപ്പിന്റെ ഫണ്ട് ഉൾപ്പെടുത്തി അട്ടപ്പാടി പട്ടികവർഗ്ഗ മേഖലയിൽ ജൈവകൃഷി പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുന്നതിനായി പട്ടികവർഗ്ഗ വികസന വകുപ്പും, കൃഷി വകുപ്പും സംയുക്തമായി നടപ്പിലാക്കുന്ന പദ്ധതിയാണ് മില്ലറ്റ് വില്ലേജ് പട്ടികവർഗ്ഗക്കാർക്കുവേണ്ടി സമഗ്ര ആരോഗ്യ സുരക്ഷ പദ്ധതി നടപ്പിലാക്കി വരുന്നു. ഊരുകളിലെ അടിസ്ഥാന സൗകര്യ വികസനത്തിനായി വൈദ്യുതീകരണം, കമ്മ്യൂണിറ്റി ഹാൾ, റോഡ്, പാലം, കലക് നിർമ്മാണം, കുടിവെള്ളം, എ.റ്റി.എസ്.പി.

		<p>പദ്ധതി, ഹാംലറ്റ് വികസന പദ്ധതി എന്നിവ നടപ്പാക്കി വരുന്നു. സംസ്ഥാനത്തെ പട്ടികവർഗ്ഗ സങ്കേതങ്ങളിൽ വസിക്കുന്ന പട്ടികവർഗ്ഗക്കാരുടെ സാമൂഹിക സാമ്പത്തിക വികസനമാണ് അംബേദ്കർ സെറ്റിൽമെന്റ് പദ്ധതികൊണ്ട് ലക്ഷ്യമിടുന്നത്. നിർദ്ധനരും അനാഥരും നിലവിൽ 1 ലക്ഷം രൂപയിൽ താഴെ വരുമാനമുള്ളവരുമായ പട്ടികവർഗ്ഗ കുടുംബങ്ങളിലെ പെൺകുട്ടികൾക്ക് സർക്കാർ ഉത്തരവിലെ ബന്ധപ്പെട്ട ചട്ടങ്ങൾ പ്രകാരം ഒരു ലക്ഷം രൂപ വരെ വിവാഹധനസഹായം അനുവദിച്ചു വരുന്നു.</p> <p>തൊഴിലുറപ്പ് പദ്ധതിയിൽ പട്ടികവർഗ്ഗക്കാർക്ക് നിലവിൽ അനുവദിച്ചു വരുന്ന തൊഴിൽ ദിനങ്ങൾക്ക് പുറമെ നൂറ് ദിവസത്തെ അധിക തൊഴിൽ ദിനങ്ങൾ കൂടി സൃഷ്ടിക്കുന്നതിന് ആവിഷ്കരിച്ച പദ്ധതിയാണ് കേരള ടൈംബൽ പ്ലസ് പദ്ധതി. പട്ടികവർഗ്ഗക്കാരുടെ കടം എഴുതിത്തള്ളുന്ന പദ്ധതിയും നടപ്പിലാക്കി വരുന്നു.</p>
(ബി)	<p>സ്വയം പര്യാപ്ത നേടാൻ സഹായിക്കുകയെന്ന ലക്ഷ്യത്തോടെ പട്ടികജാതി-പട്ടിക ഗോത്രവർഗ്ഗക്കാർക്കായി ആവിഷ്കരിച്ചിട്ടുള്ള നൈപുണ്യ വികസന പരിപാടിയുടെ വിശദാംശം നൽകുമോ; പരീക്ഷ പാസ്സാക്കാത്ത എഞ്ചിനീയറിംഗ് വിദ്യാർത്ഥികൾക്കായുള്ള റെമെഡിയൽ കോഴ്സുകൾ നടത്തിവരുന്നുണ്ടോ;</p>	<p>(ബി) പട്ടികജാതി വിഭാഗങ്ങളിൽ സ്വയം പര്യാപ്ത നേടാൻ സഹായിക്കുക എന്ന ലക്ഷ്യത്തോടെ നൈപുണ്യ വികസന പരിപാടികൾ വിവിധ നിർവ്വഹണ ഏജൻസികൾ മുഖേന നടപ്പിലാക്കി വരുന്നു (അനുബന്ധമായി ചേർക്കുന്നു). കൂടാതെ SCA to SCP പദ്ധതി പ്രകാരം തൊഴിലും വരുമാനവും നൽകുന്ന പദ്ധതികൾ നടപ്പിലാക്കി വരുന്നു. അഭ്യസ്ത വിദ്യാർത്ഥികൾക്കായി നൈപുണ്യ പരിശീലനം ലഭിച്ചവരുമായ പട്ടികജാതി ഗുണഭോക്താക്കൾക്ക് Oil & Rig മേഖലയിലും Hotel Management മേഖലയിലും വിദേശത്ത് തൊഴിൽ ലഭ്യമാക്കുന്ന പദ്ധതിയും നടപ്പിലാക്കി വരുന്നു. ബി.ടെക് പരീക്ഷ പാസ്സാക്കാത്ത വിദ്യാർത്ഥികൾക്കായുള്ള റെമെഡിയൽ കോഴ്സിംഗ് പദ്ധതി 2017-18 മുതൽ IHRD - യുടെ നിയന്ത്രണത്തിലുള്ള മോഡൽ ഫിനിഷിംഗ് സ്കൂൾ വഴി നടപ്പിലാക്കി വരുന്നു. Gulati Institute of Finance & Taxation തയ്യാറാക്കിയ 'സമൂഹത്തി' എന്ന വെബ്സൈറ്റ് വഴിയാണ് വിദ്യാർത്ഥികളുടെ രജിസ്ട്രേഷൻ നടത്തുന്നത്. സംസ്ഥാനത്തെ വിവിധ സർക്കാർ അംഗീകൃത എഞ്ചിനീയറിംഗ് കോളേജുകളിൽ ബി.ടെക് - ന് പഠിയ്ക്കുന്ന എഞ്ചിനീയറിംഗ് വിദ്യാർത്ഥികളുടെ കൊഴിഞ്ഞു പോക്ക് തടയുന്നതിനും പഠന നിലവാരം മെച്ചപ്പെടുത്തുന്നതിനും തോറ്റ പേപ്പറുകൾ എഴുതിയെടുക്കുന്നതിനും പ്രാപ്തമാക്കുന്ന പദ്ധതിയാണിത്.</p> <p>പട്ടികവർഗ്ഗ വിഭാഗങ്ങളിൽ സ്വയം പര്യാപ്ത നേടാൻ സഹായിക്കുന്നതിനായി ഇടുക്കി, വയനാട്, പാലക്കാട്</p>

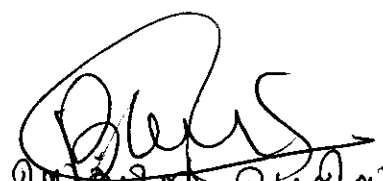
		<p>എന്നീ ജില്ലകളിൽ 1400 യുവതീയുവാക്കളെയും വിവിധ പ്രൊഫഷണൽ മേഖലകളിലെ പ്രൈവറ്റ് സ്ഥാപനങ്ങളെയും ഉൾപ്പെടുത്തികൊണ്ട് ജോബ് ഫെയർ സംഘടിപ്പിച്ചു.</p> <p>കൂടാതെ ആധുനിക തൊഴിൽ മേഖലകളിലുണ്ടാകുന്ന തൊഴിൽ അവസരങ്ങൾ സ്വായത്തമാക്കുന്നതിനായി സർക്കാർ / പൊതുമേഖലാ സ്ഥാപനങ്ങളായ സി-ഡിറ്റ്, മിൽമ, സെൻറർ ഫോർ ബയോ പോളിമർ സയൻസ് ആൻറ് ടെക്നോളജീസ്, ഇലക്ട്രോണിക് കോർപ്പറേഷൻ ഓഫ് ഇന്ത്യാ ലിമിറ്റഡ്, , എത്തിയോസ്, എൻ റ്റി റ്റി എഫ് പോലുള്ള സ്വകാര്യ സ്ഥാപനങ്ങൾ വഴി പരിശീലനം നൽകി പ്ലെയ്സ്മെന്റ് ഉറപ്പാക്കുന്ന പദ്ധതിയും നടപ്പിലാക്കി വരുന്നു. 2016-17 വർഷം മുതൽ ഗോത്ര ജീവിക പദ്ധതിപ്രകാരം 1170 തൊഴിൽരഹിതരെ കണ്ടെത്തി അവർക്ക് പ്രത്യേകിച്ചും നിർമ്മാണ മേഖലയിൽ മെസ്റ്റീരി, കാർപെൻറ്റി, ഇലക്ട്രീഷ്യൻ, പ്ലംബിംഗ് തുടങ്ങിയ പ്രധാനമായും 7 ഇനങ്ങളിലുള്ള തൊഴിൽ നൈപുണ്യ പരിശീലനം നൽകി പുതിയ തൊഴിൽ മേഖലകൾ സംരംഭകത്വം ആരംഭിക്കുന്നതിനുള്ള സഹായം നൽകുന്നതിനുമായി സി.എം.ഡി (Centre for Management Study) മുഖേന 334 ലക്ഷം രൂപയുടെ പദ്ധതി പൂർത്തീകരിച്ചു വരുന്നു. ഡെസ്ക് ടോപ്പ് എഞ്ചിനീയറിംഗ്, നെറ്റ് വർക്കിംഗ്, മൾട്ടി മീഡിയ, ഹാർഡ് വെയർ & സോഫ്റ്റ് വെയർ മെയിൻറനൻസ് തുടങ്ങിയ ഐ.റ്റി മേഖലകളിൽ തൊഴിൽ ഉറപ്പുവരുത്തുന്നതിന് വകുപ്പിന്റെ കീഴിൽ സെൻറർ ഓഫ് എക്സലൻസ് എന്ന സ്ഥാപനം തിരുവനന്തപുരത്ത് പ്രവർത്തനം ആരംഭിച്ചിട്ടുണ്ട്.</p> <p>പട്ടികവർഗ വിഭാഗത്തിൽപ്പെട്ട ബി-ടെക് കോഴ്സ് പൂർത്തിയാക്കാത്തതോ പരീക്ഷയിൽ പരാജയപ്പെട്ടവരോ ചില വിഷയങ്ങളിൽ പരീക്ഷകൾ എഴുതുവാൻ ബാക്കിയുള്ളവരോ ആയ വിദ്യാർത്ഥികൾക്ക് പ്രത്യേക ട്യൂഷൻ നൽകി പരീക്ഷ എഴുതിക്കുന്നതിനുള്ള പദ്ധതിക്കായുള്ള പ്രൊപ്പോസൽ തിരുവനന്തപുരത്തെ ഐ.എച്ച്.ആർ.ഡി മോഡൽ ഫിനിഷിംഗ് സ്കൂൾ വഴി ഏറ്റെടുക്കുന്നതാണ്.</p>
--	--	---

(സി)	<p>പ്രീമെട്രിക് പോസ്റ്റ് മെട്രിക് ഹോസ്റ്റലുകളുടെയും മോഡൽ റസിഡൻഷ്യൽ സ്കൂളുകളുടെയും നിലവാരം ഉയർത്താനായി നടത്തുന്ന പ്രവർത്തനങ്ങൾ അറിയിക്കാമോ?</p>	(സി)	<p>മോഡൽ റസിഡൻഷ്യൽ സ്കൂളുകളുടെ നിലവാരം മെച്ചപ്പെടുത്തുന്നതിനായി UNICEF മാനദണ്ഡം അനുസരിച്ചുള്ള എല്ലാ അടിസ്ഥാന സൗകര്യങ്ങളും ഒരുക്കുന്നതിനുള്ള നടപടി സ്വീകരിച്ചു വരുന്നു. എം.ആർ.എസ് - കളെ Centre of Excellence ആക്കുന്നതിന്റെ ഭാഗമായി Smart Class Room, ISO സർട്ടിഫിക്കേഷൻ എന്നിവ നേടുന്നതിന് നടപടി സ്വീകരിച്ചിട്ടുണ്ട്. പ്രീമെട്രിക് ഹോസ്റ്റലുകളിലെ അന്തേവാസികളുടെ രാത്രികാല മേൽനോട്ടം വഹിക്കുന്നതിനായി എല്ലാ ഹോസ്റ്റലുകളിലും മേട്രൻ-കം-റസിഡൻറ് ട്യൂട്ടർമാരെ നിയമിച്ചിട്ടുണ്ട്. പോസ്റ്റ് മെട്രിക് ഹോസ്റ്റലിലെ അന്തേവാസികൾക്കായി കരിയർ ഗൈഡൻസ് ക്ലാസ്സുകൾ സംഘടിപ്പിച്ചു വരുന്നു. പുനപ്രയിലെ പെൺകുട്ടികൾക്കുള്ള എം.ആർ.എസ്- ന് ISO സർട്ടിഫിക്കറ്റ് ലഭിച്ചിട്ടുണ്ട്.</p>
------	--	------	--

സെക്ഷൻ ഓഫീസർ

അനുബന്ധം
പട്ടികജാതി വികസന വകുപ്പ് നടപ്പിലാക്കുന്ന തൊഴിൽദായക പരിശീലന പരിപാടികൾ

1. സർട്ടിഫിക്കറ്റ് കോഴ്സ് ഇൻ ഹൗസ് കീപ്പിംഗ് (അറ്റൻഡന്റ്)
2. സർട്ടിഫിക്കറ്റ് കോഴ്സ് ഇൻ ഫുഡ് ആന്റ് ബിവറേജസ് സർവീസസ് (ട്രെയിനി)
3. ഡിപ്ലോമ ഇൻ റൂൾ ആന്റ് ഡ്രൈ മേക്കിംഗ്
4. ഡിപ്ലോമ ഇൻ ഇലക്ട്രോണിക്സ് എൻജിനീയറിംഗ്
5. ഡിപ്ലോമ ഇൻ കമ്പ്യൂട്ടർ എൻജിനീയറിംഗ്
6. ഡിപ്ലോമ ഇൻ മെക്കാനിക്കൽ
7. ചുവർ ചിത്രരചനയിലും ഗ്ലാസ്സ് പെയിന്റിംഗിലും താല്പര്യമുള്ള പട്ടികജാതി വിദ്യാർത്ഥികൾക്ക് ട്രെയിനിംഗ്
8. IELTS/ TOEFL ട്രെയിനിംഗ് പ്രോഗ്രാം
9. അഡ്വാൻസ്ഡ് ഇംഗ്ലീഷ് ലാംഗ്വേജ് ട്രെയിനിംഗ് ആന്റ് പേഴ്സണലിറ്റി ഡെവലപ്പ്മെന്റ് ഫോർ എസ്.സി വുമൺ
10. പ്രാക്ടിക്കൽ ഓറിയന്റഡ് ട്രെയിനിംഗ് പ്രോഗ്രാം ഇൻ അഡ്വാൻസ്ഡ് ഓട്ടോമൊബൈൽ എൻജിനീയറിംഗ്
11. പ്ലാസ്റ്റിക് പ്രോഡക്ട് മാനുഫാക്ചറിംഗ്
12. പ്ലാസ്റ്റിക് പ്രോഡക്ട് ഡിസൈൻ ആന്റ് ഡെവലപ്പ്മെന്റ്
13. നഴ്സിംഗ് എലിജിബിലിറ്റി പ്രോഗ്രാം
14. അഡ്വാൻസ്ഡ് ട്രെയിനിംഗ് ഇൻ സെക്യൂരിറ്റി സ്കിൽസ് കോഴ്സ് ഫോർ എസ്.സി വുമൺ
15. എൺലൈറ്റൻ സ്കിൽ പ്രോഗ്രാം ഫോർ ഓയിൽ ആന്റ് റിഗ് - എൺലൈറ്റൻ സ്കിൽ പ്രോഗ്രാം ഫോർ ഓയിൽ ആന്റ് റിഗ് -
16. ഫാബ്രിക്കേറ്റർ/ഫിറ്റർ (3 മാസം) എൺലൈറ്റൻ സ്കിൽ പ്രോഗ്രാം ഫോർ ഓയിൽ ആന്റ് റിഗ് - ഇൻഡസ്ട്രിയൽ ഇലക്ട്രീഷ്യൻ (3 മാസം)
17. ഡിപ്ലോമ ഇൻ ആയുർവേദ നഴ്സിംഗ്
18. ഡിപ്ലോമ ഇൻ ആയുർവേദ ഫാർമസി
19. ഡിപ്ലോമ ഇൻ പഞ്ചകർമ്മ
20. സ്കിൽ ട്രെയിനിംഗ് പ്രോഗ്രാം ഓൺ ഓർഗാനിക് ഗ്രോവർ
21. സർട്ടിഫിക്കറ്റ് ഇൻ ഗ്രാഫിക്സ് & വെബ് ഡിസൈനിംഗ് (4 മാസം)
22. സർട്ടിഫിക്കേഷൻ ഇൻ ബാങ്കിംഗ് & ഫിനാൻഷ്യൽ സർവീസ് (2 മാസം)
23. ഇന്റേൺഷിപ്പ് സർട്ടിഫിക്കേഷൻ ഇൻ ബാങ്കിംഗ് ആന്റ് ഫിനാൻഷ്യൽ സർവീസ് (ഒരു മാസം)
24. സർട്ടിഫിക്കറ്റ് ഇൻ ഹോസ്പിറ്റാലിറ്റി ഓപ്പറേഷൻ
25. സ്കിൽ ട്രെയിനിംഗ് ഇൻ സിസിറ്റിവി ടെക്നീഷ്യൻ കോഴ്സ്
26. B.Voc പ്രോഗ്രാം ഇൻ അപ്പാരൽ ഫാഷൻ ടെക്സ്റ്റൈൽസ്
27. സ്കിൽ ട്രെയിനിംഗ് ഫോർ ടെക്നീഷ്യൻ ഇൻ കമ്പ്യൂട്ടിംഗ് പെരിഫറൽസ്
28. സെയിൽസ് എക്സിക്യൂട്ടീവ് അറ്റ് അട്ടോമോട്ടീവ് ഡീലർഷിപ്പ്
29. ഡിപ്ലോമ ഇൻ പേഷ്യന്റ് കെയർ മാനേജ്മെന്റ്
30. ഡിപ്ലോമ ഇൻ ജെറിയാട്രിക് കെയർ
31. സോളർ ഇൻസ്റ്റാലേഷൻ & റിപ്പയറിംഗ് ടെക്നീഷ്യൻ
32. ഫീൽഡ് ടെക്നീഷ്യൻ ഇൻ എയർ കണ്ടീഷൻ

 വികസന വകുപ്പ്